

Газр деер джиргьлд
Гемас мунь уга.
Болв хортна түүрмд
Бэрэнд кун гемтхлэ,
Кемр камерин мишгт
Кохин хорха немгдхлэ...
Кобрк, кобрк, Темр!
Эрсин кунд чолун
Орч дарсн болна,
Уудьвр хар шовугьар
Уха хоньшарарн чонькна...
Шам бурксн термин
Шар зевтэ томр
Куунэ цогц даахий?
Кеду миньгьн утци
Гар-нуурин альчурт
Гургдсн болхв?
Дундагьурнь
Шуулад түүг утдулад
Шамин термас боохла...
Болв түүргьас аадж
Боодгьан ца бултхмб?
Хортдин харалта керг
Хоолан эврэн боохмб?
Угин чидл—улдиг
Узлэв, медлэв, барлэв...
Уг уннлэ ниилүлдж
Ухагьар дуургдж хахла...
Уга! Чидл баатл
Уклэ ноолддж барлхмн,
Гитлерин яльч үклин
Гаринь таслхмн!—гидж
Камерт бдр иртл
Кесг уха Темр
Кевтэд дотран ухалв.
Гутсайнис серсиг меддж

ПОЭМИН
ТАСРХА

Моабит гидг түүрмд

КОГЛТИН
ДАВА

Гарган цуста альчур
Гашутагьар инамсдж
узүлдж

Гейурдж Темр келв:
„Гучн тавта настадм
Гитлерин түүрмд нанд
Заяч чидлэн авад
Зовлнь улм немв...
Уннур збргтэгьар халэхмн...
Укл хол биш...
Та, профессор, тингдэжгьад,
Түүрмас амд гархла,—
Торскн нутгтм нанас
Халун менд келит,
Хол Казань балгьснур
Гергидм заньг бгит...
Наамтэдэн бнчрад үлдхлэм
Намаг Торскм бргдж
Таалсн эк-эцк мет
Тукай, Пушкиниг умшулдж
Пионер, комсомолар
дамджулдж

Партин даранд күрглэ.
Билгм мини үздж
Болгьадж эвлэд бсгдж
Бичэчин нер зүүлэ.
Хбрн зургьата настадм
Хүвтэ гарарн Горький
Шулгудм мини кбндэдж
Шуугьад: „Бич!“—гилэ...
Кеси багьим темдгдж
Күндтэ орден Торскм

★

Муса Джалилд нерйдгдсми

★

„Ос!“—гигьад минн
Орчдм энькрлдж зүүлэ...
Арвн доладгчас авн
Арэсэ хувлэ уурлэ...
Дэн. Түрүн бдрнь
Дуудлгь күлэлго би
Бу гарган авад
Барун үзгүр темцлэв...
Генткн джиргьлдм унсн
Гүрмтэ күнд цагла
Шарклсн хар зүрктэ,
Шуукрдж,

түньшсн газрар,
Утан, гал, цусн
Укл заагур йовад,
Гитлерин нүкид күрх
Ганцхн ик күцлэн,
Зүркндэн, дурн, мет,
Зүүдж хадгьлад бсглэв...
Оргн, падрсн теегт
Обдэн заньгьрсн утан
Укдэж газримм цусна
Ур болдж узгдлэ.
Багь саяхн джиргьлимм
Байрта бдрмүд цуглрдж
Шавмудан нанд узүлдж
Шуушиад уульсн болла,
Шулгүдм дарагьарн: зогсдж:
„Шууьврин бдр ирв,

Саяхн хурц угмүдэн
Селмрин хурц ирэр
Соль!“—гисн болла...
Томр мет зүркэри
Торскэн халхлдж болхла,
Байрлдж брчэсн сугьлдж
Би Торскэн буркдж,
Олн заагас бийэн
Онц хүвтэд тоолал
Уурмүдтэгьэн мендлдж,
профессор,
Уклэн тосх билэв...
Би ганцхн бишл,—
Бум сай амтн
Багьчуд, когшд тингхд,
Бу бэрдж чадмнь,
Туурсн партин дуудвар
Торскнэннь төлэ босдж
Туулин баатрмуд метэр
Толгьа, зүрк, джиргьлэн,
Торскндэн белглэ. Болв
Танкс, самолетс, танкс
Тег, балгьсд хагьлла...
...Гарасм, эн гарасм,
Газрт орсн фашистирин
Тоог, негт болзгта
Түүрмд суугьад, суусн
Одрмүдин то тоолджах
Облүлсн күн мет,
Халэдж зббран тоолсн
Ховдг күн мет,
То икдм дутм
Түүг багь гигьад

Осгх аргь хаялэв...
Өвлэ, ухан угагьар
Оошгдан шавта би
Хортдин гарт бэргдэд
Харал заячдан тэвлэв...—
гидж

Кбшэд Темр ханэдж
Кенчр, амндан күргв.
Тагчг санджагьад цааранднь
Тууджан күцэдж келв.
„Маанриг мет эздүд
Малан бэрсн болхла—
Күмн харгьндж газр
Кбдэ болх билэ...
Сар лагерт баягьад
Шавм невчк татгдв.
Уурмүд уурмүдэн олдж
Ухагьан хооридан
сольцвдн.

Зулад партизанмудла ниилх
Зура, тоолдж, кеввдн.
Командир олнас шуудж,
Компас, утх олввдн...
Кен кезэ үкхинь
Кен медхв. Зуг
Дакад нег сургчм
Дегтрим, профессор,
хадгьлдж,

Та, менд баяхлэ,
Торскн мини нутгурм
Даяна хбн илгэдж
Дурим мини келит,
Зүркндэн Торскэн бэрэд
Збргтэгьар үкв гигьит.“